

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 11. Pro eodem festo Nominis Jesu, Domine nomen tuum &
memoriale tuum in desiderio animæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

terreftrium, & in infernum illi humillimè genu flexentes in officiis quotidianis.

S. Gertrudis virgo pientissima, cum feria quarta post Dominicam Palmiarum inchoaretur Missa; In nomine Jesu omne genu flexatur. ipsa ex intimo affectu cordis in honorem nominis ipsius dignissimi genua flecebat, ad suppletionem omnium in quibus ipsa unquam neglexerat Dominum debita reverentia honorare. Quod cum sensisset Dominum benignè acceptare, fixit secundo genua. in illo verbo, *Celestium*, pro suppletionem omnium quæ sancti jam in Cælo Dominis conregnantes unquam neglexerunt in laude Dei. Viditque omnes sanctos quasi exurgentes cum maxima gratitudine in laudem Domini, quod hanc gratiam Gertrudi contulisset, & orabant pro ea. Tertio in verbo illo, *Terrestrium*, iterum flexit genua pro suppletionem omnium quæ universalis Ecclesia neglexit & negligit in laude divina. Tunc Filius Dei benignè hilaritate reddidit ei fructum totius devotionis, quæ sibi ab universa Ecclesia offerrebat. Quarto in verbo illo, *Inferorum*, similiter genua flexit pro suppletionem omnium quæ neglexerunt qui sunt in inferno damnati. Tunc Filius Dei exurgens & stans coram Patre ait: Hoc meum est, quia cum Pater omne iudicium mihi dederit, ego iusto iudicio cruciatibus, eos deputavi æternis. Ideoque hanc suppletionem tantopere gratam habeo ab illa, quod remunerationem humanus non capit intellectus, sed in futurum ei reservatur, donec capax æternæ beatitudinis efficiatur. Hæc l. 4. Innuat pietatis c. 24.

Quæritur sancta Gertrudis genua flexu.

Conclusio.

Concludamus, & dicamus non solum in cælo & in terra, sed & in inferno admirabile esse nomen istud & terribile. Nam de illo verum est, quod in oratione Manassis dicitur: *Conclusisti abyssum, & signasti eam nomine tuo laudabilis & terribilis.* Nempe nomen istud admirabiliter terret spiritus tenebrarum, & nomine illo velut clave Davidica, & velut sigillo indelebili, portas inferi obferat, ne spiritus illi nequam pro libitu erumpant in damna hominum. Unde ipsi dicunt: *Quid nobis & tibi Jesu Fili Dei? Venisti ante tempus torquere nos.* Matt. 8. Et rogabant ne imperaret illis, ut in abyssum irent. Luc. 8. Nempe adventus Salvatoris qui eos religare debebat & religare ad infernum, nullum eos torquebat; tormentum que vocant, quod non permittantur libere in perniciem hominum erumpere, eos ad malum infigere, possidere & vexare. Et hanc libertatem videntes sibi adini à Jesu, seque expelli ab illo & corporibus & mentibus hominum, timebant, relegari in abyssum, ubi accidentaliter eorum poena augetur; diciturque hoc esse ante tempus eos torquere, quia ante tempus iudicii hanc in abyssum relegationem, & imperii sui eversionem non expectabant. Sicut ergo tunc Christus presentia sua legionem demonum hominem Gerasenum possidentem valde torquebat, ita ut rogarent mitti in porcorum gregem eodæ exire: ita idem suo nomine in finem usque sæculi eos torquebit, expellens virtute nominis sui per-

ministros suos invocati millena millia & corporibus & mentibus hominum, & quos voluerit relegans in abyssum, sicque nomine eam concludens & ligans, ne ultra sine ejus permissione egrediantur & nocent. Propterea igitur admirabile est nomen Dei in universa terra, & laudabile ac gloriosum in cælo, terribile verò & summe exosum in inferno.

DE EODEM NOMINE JESU.

Dominus nomen suum & memoriale suum in desolatio animæ. lla. 62.

Nomina ideo hominibus indidolent, ut sint **LECTIO** memoriale quoddam repræsentativum rei præterite, vel etiam præannunciativum & prognosticum rei futuræ. Sic Moyses circumferret, ut hoc nomine suo memoriam circumferret, quod de aqua extractus fuisset in infantia. Repertum enim in flumine infantem sibi afferri iussit filia Pharaonis, & adoptavit illum, vocavitq; nomen ejus Moyses, dicens: *quia de aqua tui sum.* Exod. 2. Sed etiam erat hoc nomen prognosticum rei futuræ, & divinæ inspiratione ei dabatur: faulo omine, quia de aquis afflictionum extracturus erat filios Israël, & per aquas maris rubri sicco pede eos translaturus in terram promissam. Sic etiam Jacob hoc nomen accepit, ut memoriam circumferret lucæ, quam in utero cum fratre inierat, cujus ex utero egredientis plantam tenebat, unde Jacob, id est, supplantator. Prognosticum etiam erat futuri, quia in primogenituræ benedictione debebat fratrem prævenire, & quoddammodo supplantare. Unde de illo dicit Esau: *Iuste vocatum est nomen ejus Jacob; supplantavit enim me in altera vice: primogenita mea auersit, & unum secundæ surripuit benedictionem meam.* Gen. 27. Sic qui prius Abram vocabatur, Abraham à Domino vocatus est, Gen. 17. ut memoriâ circumferret promissionis divinæ, quâ ei pollicitus fuerat Deus, quod Pater foret multarum gentium. Sic & Simon Petrus à Christo est vocatus, Matth. 16. ut semper memor confessionis fidei, quam nomini totius Collegii Apostolici fecerat, quæ petra & fundamentum esse debebat totius Ecclesiæ ædificandæ. Sic denique Christo Domino impostum est nomen Jesus, ut sibi esset memoriale redemptionis & salutis totius orbis peragenda; nobis autem memoriam æterni amoris ejus, & omnium mysteriorum ex illo amore procedentium. Videamus id in particulari.

Primo igitur non in Jesus, Memoriale est Incarnationis, Nativitatis, Circumcisionis, Oblati omnis in templo, & aliorum mysteriorum infantia Filii Dei. Reducit enim nobis in memoriam omnia ista mysteria, in quibus lux quædam initialis, & radioli salutis & gratiæ ab hoc nomine promicant, & piæ animas illustrant & lætificant. Quanta lætitiâ affectit hoc nomen MARIAM in die Conceptionis & Incarnationis ejus, dum audit ab angelo: *Luc. 1. Ecce concipies, & paries filium, & vocabitur nomen ejus JESUM?*

Nomen Jesus est memoriale mysteriorum infantia filii Dei.

JESUM? Huius gaudii etiam paulo post particeps factus est. Joseph ab eodem Angelo, dicente ei: Noli timere accipere MARIAM conjugem tuam, quod animam in ea natum est, de Spiritu sancto est; Pariet autem filium, & vocabit nomen eius JESUM: ipse enim salvum faciet populum a peccatis eorum. Matth. Quodnam posset esse latius nuntium? In pronuntiatione huius Nominis lux orta est iusto & rectis corde letitia, MARIA scilicet & Josepho. Deinde quanta lux, quamque purum gaudium ex hoc nomine auditio Pastorum est insutum, dum in die Nativitatis: Angelus iterum proclamavit: Evangelizo vobis gaudium magnum, natus est vobis hodie Salvator. Luc. 2. Ulterius in die Circumcisionis, dum nomen ab Angelo vocatum ab aeterno Patre impostum, puero huic ex mandato Patris caelestis impostum declaratur, quo modo gaudium perfulsus putas: omnes ibidem praesentes? Denique, in oblatione eius in templo facta, dum Simeon exultat in Deo suo, & canit, *Viderit oculi mei Salvatorem tuum*, Luc. 8. sive JESUM tuum; exultant: & omnes Iusti qui expectabant redemptionem, & consolationem Israel, poteruntque dicere cum Propheta: *Ego autem Domino gaudebo. Et exultabo in Deo Iesu meo*. Abac. 3. Itaque omnia infantiam iller a, in quibus Nomen Iesu, Nomen Salvatoris, vel Salvatoris insonat, plena fuit letitia. Et haec omnia nobis rememorat Nomen Iesu pie pronuntiatum desideria. Iustorum nobis iterum ob oculos propenside oque merito de illo nobis Propheta dicit: *Domine, nomen tuum: Et memoriale tuum in desiderio anime, Anima mea desideravit te in nobis, sed Et manet deprecordia mea vigilabo ad te* Isai. 26.

Nomen Iesu est memoriale omnium mirabilium virtutum eius.

Secundo, Memoriale est totius vitae eius, & omnium mirabilium quae in vita egit, omnia enim illa virtute nominis sui peregit, quandoquidem in illo & commissio Patris in hoc nomine continebatur, nec erat aliud Nomen in quo oportebat salutem dari, daemonia ejici, sanitari agros restitui, mortuos suscitari, peccatores converti. Unde potestatem qua a Patre habuit, Apostolis & credentibus communicans, & Nominis sui eam infallibiliter annexam infirmas, dicit: *in nomine meo daemonia ejiciens, linguis laqueuntur novae, serpentes tollent, Et si mortiferum quid biberit non nocent, super agros manus imponent, Et bene habebunt*. Marc. 16. Propterea Petrus cum claudum sanaret ad speciosam portam Templi, ait: *In nomine Iesu Christi Nazareni surge, Et ambula*. Et postmodum Iudeis mirantibus, ait: *Viri Israelitae, quid admi animi quae vestra virtute aut potestate hunc fecerimus ambulare. Deus Patrum nostrorum glorificavit filium suum Iesum, Et in fide Nominis eius, hunc quem videtis Et noscitis, confirmavit nomen eius*. Act. 3. Id est per fidem quam habemus nomen eius, hunc claudum consolidavit, & sanavit nomen eius. Sed & virtute Nominis Iesu facta est Pauli conversio, & per illum totius orbis. Unde apparet ei Dominus, dicit: *Ego sum Iesus quem tu persequeris*, quibus verbis mare eius animum commovit. Et postea de illo Ananiam Christus alloquens, subdit:

Vas electiois est mihi, ut portes nomen meum coram gentibus Et Regibus Et c. Act. 9. Nomen ergo istud Regibus & populis insinuatam a Paulo, animos eorum convertit & manifestavit. Itaque hoc Nomen Iesus, Memoriale est omnium prodigiorum, tum ab ipso Iesu dum in terris conversatus est, paratorum, tum eorum quae Apostoli virtute Nominis illius pararunt. Si enim virtute Nominis Dei Virge Moyses inscripserit in Aegypto mira edita sunt; multa a Christo & Apostolis virtute sacratissimi Nominis Iesu edita. Orbis agnoscit: Et Nomen hoc quoties illud repetimus, Christi vitam eiusque miracula nobis representat, tamquam Memoriale factum, quod Iesus fons sit salutis, cuius manus & membra, hilitus & loquela, lachrymae & saliva, vestis & fimbria salutem parabant, ita ut in omnibus eius membris scriptum hoc legere quilibet possit, JESUS & SALVATOR, sive ut Propheta loquitur, DEUS SALUTIS MEAE.

Tertio, Memoriale est Mortis & Passionis eius, quia per illa hoc Nomen meruit, humilians semetipsum usque ad mortem, mortem autem crucis: ita ut propterea in cruce Nomen istud tamquam memoriale inscribi voluerit capiti suo. Et sicut olim summus Sacerdos offerens sacrificium Thiarum caput tegebat, ex qua Nomen Dei Tetragrammaton & ineffabile dependebat, aurea incisum laminae, si ontis eius imminens. Ita Christus Dominus Sanguinis sui purpura, quasi Pontificali veste, indutus, dum sacrificium offert in cruce, Coronam spinam quasi Thiarum caput tegit, & supra illam appeni voluit nomen gloriae suae. IESUS NAZARENS, ut impleteretur illud per Spiritum S. non solum de Pontifice antiquo, sed & de ipso praedictum: *Magnificenti in diademate capiti eius*. Sap. 18. Et sic nomen illud magnificum memoriale est aeternum, non solum passionis, sed & gloriae eius quam per crucem & passionem acquisivit. Etenim quia humiliavit se usque ad mortem, *Deum exalta vultum, Et dedit illi nomen quod est super omne nomen, ut in nomine Iesu omne genu flectatur, caelestium, terrestrium Et infernorum, Et omnis lingua confiteatur, quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei Patris* Philip. 2. Ideo in cruce nomen istud scriptum legitur, Hebraice, Graece & Latine; a quibus tribus linguis omnes aliae originem ducunt, & ad aliquam illarum omnes referuntur.

Itaque dum dicit Propheta: *Domine nomen tuum Memoriale tuum in desiderio anime*, videtur velle dicere, Domine summo potere exopto ut nomen tuum anime meae omnibusque piis animis insculpatum, tamquam Memoriale factum. Incarnationis tuae & Nativitatis, tamquam Memoriale Circumcisionis & pro nobis fusi Sanguinis, tamquam Memoriale Vitae admirabilis in prodigiis, tamquam Memoriale Crucis tuae & Mortis, tamquam Memoriale Gloriam tuam & Exaltationis.

Quarto & postremo dicamus Nomen Iesu esse Memoriale excitativam in nobis fidei, spei & charitatis. I. Fidei, quia dum illa dicitur, excitatur in

Nomen Iesus est memoriale Mortis & Passionis eius.

Est memoriale excitativam fidei.

nobis viva fides, qua credimus Filium Dei verum esse: hominem à Patre missum, à Spiritu S. unctum, gratiae & salutis nostrae actorem. Ideo dicebat Apollolus: *Nemo potest dicere Dominus Iesus, nisi in Spiritu sancto.* 1. Cor. 12. Quia ex vera fide nemo potest id pronuntiare, ita ut profit ei ad salutem hanc invocatio, nisi Spiritu S. impellente. Et contra dicit S. Joannes: *Omni Spiritu, qui solvit Iesum, ex Deo non est.* 1. Joani. 4. Nempe Iesus censetur quid compositum & colligatum ex Deitate & Humanitate, per vinculum unionis hypostatice, qui ergo hoc compositum solvit, negans vel esse Deum, vel Homine, hic ex Deo non est: qui autem viva fide agnoscit Iesum, utcumque agnoscit in eo, & censetur ex Deo natus, at dicit ibidem Joannes. 2. Nomen Iesus excitativum est spei, quia hoc Nomen in quo est nobis salus. Unde recte de Iesu dicitur: *Sperant in te, qui non fuerunt nomen tuum.* Pl. 9. Et iterum: *Beatus vir cuius est nomen Domini spes eius.* Pl. 39. Deniq; & illud uniusquisq; cum veritate pronunciarit: *In te Domine speravi, non confundar in aeternum, propter nomen tuum deduces me, & civitates me.* Pl. 30. Et quia hoc fovet spem nostram, ideo oleo comparatur: *Oleum enim lucet, patet, ungit, lux, estus, medicina, inquit S. Bernardus: sic & hoc Nomen lucet praedicationi, patet recogitatum, lenit & ungit. Quis ergo Nomen istud pie pronuncians non speret? Quis non ad Nomen vitae respicit? Ideo Nomen Iesus agonizantibus solet proponi, quia tunc pusillanimitate, torpore, diffidentia tolet premi cõtra mortis tenebras conflantes huius autem Nominis pia invocatio ad caliginem & mentis gravitatem, ad pusillanimitatem & diffidentiam dissipandam efficacis est. Et certe quicumque huic Sanctissimo Nominis in vita affectu fuerit favorenti & praesidium experti sunt, illud pronunciantes in morte.*

Nomen Iesus oleo comparatur.

Nomen Iesu in morte invocatio efficax. Blotus in Morte spiritus.

Sic de S. Mechilde legimus, quod luctans cum extremo morbo, non aliud repetere & resonare, quam haec verba, in dilectissima affectione: *Iesu bone, Iesu bone.* Unde & apparuit ei Dominus Iesus, & dixit: *Veni benedicta tui matris, spide regnum tui patris à constitutione mundi.*

Sic & S. Ludovicus Rex, cum in extremo spiritu ageret, ut omnem diffidentiam & pusillanimitatem depelleret, pronuntiabat viva spe: *In conspectu Angelorum spallata tibi Domine. Et confitebor nomini tuo.* Pl. 137. quibus in verbis expiravit.

Sic & S. Paulus cum capite plexus foret, nihilominus nomen Iesus resonabat, cum quo mors ei suavis erat. Nam caput à corpore separatum, res dicitur de disse salus, tertio pronuntiando nomen Iesus, unde & tres ibidem fontes eruperunt, qui adhuc Romae ostentantur. Sic docebat omnes Christianos in Christo Iesu renatos fonte Baptismatis, hoc nomen salutis usque ad extremum spiritum semper in ore & corde debere gerere, tamquam nomen vitae & calcis spei.

3. Hoc nomen est Memoriale excitativum amoris & charitatis. *Oleum effusum nomen suum,* Cant. 1.

dicebat sponso sponsa, *ideo adolefcentula dilexerunt te nimis.* Ergo ab hoc nomine amor & dilectio. Utique nomen est rememorans nobis omnia divina beneficia, & ideo amorem in nobis excitat amoris divini rependendum, à quo omnis in nos gratia promanat. Triplex nobis memoriale amoris sui reliquit nobis Pater noster Christus Dominus: nimirum corpus suum, sanguinem suum nomen suum amarissimum. Haec in nobis continuo excitare debent & fovere caritatem. Unde congit unumquodque cum Psalmista Iesu Domino nostro toto affectu dicere: *Benedic anima mea Domino, & omnia interiora nominis sancto eius. Benedic anima mea Domino, & noli oblitescere omnes retributiones eius. Qui propitius est omnibus iniquitatibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas: Qui redimit de interitu vitam tuam: Qui coronat te in misericordia & in miserationibus.* Pl. 102. Horum omnium beneficiorum memoriale est nomen Iesus. Ideo omnibus amantibus & vivunt nomen istud mel est in ore, melos in aure, subitus in corde, ut dicit S. Bernardus, & divinus in quorundam cordis tamquam symbolum, & pignus amoris scriptum fuisse sacra tradunt historia.

Obsecro Domine Iesu, ut tuum nomen istud facratissimum digneris exarare in animis nostris, non litteris materialibus, sed litteris vivis, ut sit signaculum & Memoriale in intellectu nostro, in voluntate, in corde, Memoriale inquam, excitans fidem firmam, spem vivam, charitatem perfectam: Memoriale amoris quem exhibuisti nobis in incarnatione & nativitate, in circumcissione & oblatione, in vita & in morte, ut & nos rependamus amorem, testantes illud in desiderio anime, desiderantes te in nocte, sed & mane totis praecordis vigilantes ad te; ut nunquam vox peccati & mortis nos comprehendat, sed ambulemus in luce gratiae, salutis, & vitae.

Conclusio.

DE FESTO EPIPHANIE.

LECT. II. triplicita.

Ecce Magi veniunt ab Oriente tero Iohannam, &c. Matth. 2.

Apud Prophetam Aggeum loquens Deus de Adventu Christi in carnem, hac dixit: *Adhuc unum moicum est, & ego commovebo caelum & terram, & mare & aridam: & commovebo omnes gentes, & veniet desideratus cunctis gentibus. Agg. 2. Quingentis circiter annis existimatur haec Prophetia praefisse Christi Incarnationem, & tamen tempus illud, unum modicum dicitur, quia Prophetis ad aeternitatem Dei elevatis omnia tempora modicum quid sunt, punctum, momentum. Filii novissima hora est, inquit S. Ioannes de toto tempore legis novae. At S. Paulus cum LXX. legit: *Adhuc semel & ego commovebo caelum & terram.* Heb. 11. Quasi dicat: Commotio semel facta est in veteri lege in Sina; adhuc semel fiet adveniente illo qui novam feret legem. Commotio itaque facta est in caelo & aere, in Nativitate Christi, Angelis descendentes, & cantantibus*

PARS I. Quoniam fuerint hi Magi.